

Folk, folklore: música!

Per Fany Planells Balanzat

Devia córrer l'any 1982 quan el Centre Cultural Es Vedrà va convidar, per les Festes de Sant Agustí, totes les colles de ball pagès d'Eivissa en la que seria la Primera Trobada de Colles convocada com a tal. Hi assistiren pràcticament totes les existents a l'època, no tantes com n'hi ha ara, i l'espectacle fou lluit, impressionant... i francament llarguíssim.

De tot això en va resultar, entre d'altres iniciatives, l'organització d'una Xerrada sobre Folklore, que tengué lloc a l'hivern i prop del foc... i que va ser molt més apassionada del que es podia esperar: els més "puristes" i els més "moderns" cuidaren arribar a les mans en parlar de la incorporació de novetats (especialment de nous instruments) en la música d'aquestes terres, o en la que en derivava.

Tot això per fer veure que fa dies que a Sant Agustí interessa i agrada no tan sols fer música sinó també parlar-ne. Hi ha dues persones que, per la seua trajectòria, haurien pogut estar en "bàndols oposats" i en canvi decidiren que les seues concepcions i els seus coneixements ben bé podien complementar-se: són en Vicent Vildo i en Pep Marí.

En Pep Marí va començar a interessar-se per la música i la dansa tot alhora, en una colla de ball pagès. Coneix quasi bé tots els cantadors i cantadores d'Eivissa (i algun de Formentera), i admira especialment en Pep Xico Bet, agustiner no prou conegut ni reconegut i de qui pensa que s'haurà de parlar en un futur. Ell és qui aporta la música de tambor i castanyoles al grup.

En Vicent Vildo, en canvi, començà allà als setze o disset anys a "treure" cançons d'en Lluís Llach o de na Maria del Mar Bonet amb una guitarra i una harmònica, ajudat pel seu amic, en Forn. És clar

"...el que importa és la música, fer-ne, escoltar-la, parlar-ne també..."

(Foto: Vicent Ribas "Trull".)

que això no l'impedia, en anar de festa, cantar gloses i estribots amb la seua colla; ell i en Guillem recorden bé el vell Ford Fiesta vermell que els portava a les festes de poble i que els sentia cantar aquella que diu:

*I al-lota des peu des puig
jo no sé com no ridoles
que d'ençà festeges tu
ses altres van totes soles.*

... I d'altres no tant "light" quan la nit avançava.

Podríem dir que Crits Marins (en principi Chris Marins, pel nom del que havia de ser el baix del grup, i que ho va haver de deixar anar; o els Keads Martins, com els diu en Gastao Herbele, no es sap si amb la sana intenció d'internacionalitzar-los...) va néixer, com diuen els seus components, "fent s'ase vora es foc, torrant xulla i sobrassada" en una nit llarga d'hivern. En Joan d'en Ramon, en Vildo i en Pep Marí començaren a fer variacions sobre un bolero mallorquí, i sobre el "Ball de l'Abat del Boig", ara inclòs al seu disc Terra.

A poc a poc s'anaren introduint noves persones i nous instruments al grup: en Toniet de cas Barber, de

Santa Gertrudis (bateria); en Paco Pérez (flauta travessera, xilòfon i comhorn); n'Eutimio Martínez (baix), i la valuosa aportació de na Susana Cronwgold (violí).

El mínim que podem dir de Crits Marins és que és un grup eclèctic en tots els aspectes, i exemple d'integració i bona companyia a tots els nivells. Si se'ls pregunta sobre el fil conductor, sobre la idea bàsica del grup, en Vildo, ànima del grup segons en Pep Marí, respon sense dubtar-ho un instant: "Cap ni un! Els ritmes són variats, i tant cantam balades com cançons per anar de festa; tant ens inspiram en poemes inèdits com en gloses de tota la vida, tant ens agrada la música del tambor i les castanyoles acompanyant una flauta en la llarga, com acompanyant el violí i la flauta travessera que, segons ens han dit, donen un cert aire cèltic a alguna de les nostres composicions".

Així, doncs, el que importa és la música, fer-ne, escoltar-la, parlar-ne també... I, per sort, sempre hi haurà "puristes" i "moderns" per contraposar les seues opinions.

FANY PLANELLS BALANZAT